

Rak koji se ne može izliječiti

Stranica 1 od 2

Ako liječenje nije zaustavilo rak, kancerogene se stanice mogu pokrenuti s mjesta na kojemu je rak započeo. One se mogu raširiti putem krvi ili limfnog sustava u druge dijelove tijela. Stanice mogu izrasti u novi rak na drugom dijelu tijela. To zovemo metastazama. Stanice raka (kancerogene stanice) mogu se raširiti i na više od jednoga mjesta u tijelu.

Neke su vrste raka neizlječive, čak ako se i ne rašire. Liječnici bi morali biti u stanju reći je li nečiji rak moguće izliječiti.

Liječenje

Liječenje može pomoći nadzoru nad simptomima i nad širenjem simptoma, čak ako je rak neizlječiv. U nekim slučajevima, neizlječivi rak je pod nadzorom mjesecima, pa i godinama. Takvi ljudi mogu tijekom toga vremena biti podvrgnuti različitim vrstama liječenja.

Neki se ljudi uključuju u kliničke pokuse. Tu se iskušavaju nove vrste liječenja da bi se vidjelo jesu li bolje od postojećih vrsta liječenja. Ako vas to zanima, raspitajte se kod svojega liječnika postoji li klinički pokus koji odgovara vašemu slučaju.

Neki se ljudi odlučuju na prekid liječenja. Oni radije žele vrijeme iskoristiti za druge stvari. Riječ je o osobnoj odluci. Razgovor s liječnikom ili sa savjetnikom može biti od pomoći.

Razgovor o raku

Ljudi se različito osjećaju kad im se kaže da boluju od neizlječive vrste raka. Ljudi se mogu osjećati umrtvljeno, ljuto, uplašeno i tužno. Neki ljudi mogu se lakše nositi s rakom kad razgovaraju o svojim osjećajima. Ljudi često nisu navikli razgovarati s članovima obitelji i s prijateljima o stvarima koje ih brinu. Razgovor sa savjetnikom može biti od pomoći.

Postoje potporne grupe diljem Melbournea i Victorije gdje se ljudi koji imaju rak mogu sastati i razgovarati. Ljudi se osjećaju jačima kad dijele osjećaje. Uz to, oni se često i smiju.

Kad imate rak, to može biti teško kazati ljudima. Reći maloj djeci može biti posebno teško. Obično je bolje reći istinu o tome što se događa i što se može dogoditi ubuduće.

Liječenje simptoma

Neki ljudi s neizlječivim rakom ne osjećaju bol. Neki drugi osjećaju bol. Primjerice, rak može narasti velik i pritisnuti neki organ, što prouzrokuje bol. Liječenjem se može odstraniti ili ublažiti bol ili ostali simptomi. Primjerice, radioterapijom se neke vrste raka mogu smanjiti, ili se rak može odstraniti operacijskim putem.

Bol se obično dobro nadzire lijekovima. Osobama je dopušteno uzimati lijekove da bi se riješile svoje boli. Neki su ljudi zabrinuti da će postati ovisnicima ukoliko uzimaju lijekove poput morfija. Rijetko se pojavljuje ovisnost kad se ovakvi lijekovi uzimaju zbog bolova od raka. Ako osjećate bol, kažite to svojoj medicinskoj sestri ili svojemu liječniku, tako da bi se to moglo liječiti. Ako članovi vaše obitelji brinu zbog ovisnosti, zamolite svojega liječnika da ih umiri.

Možda ćete poželjeti razgovarati s psihologom o načinima na koje se nositi s bolovima. On vam može pomoći da se opustite i naučite misliti na druge stvari, a ne na bol.

► Croatian

Cancer that cannot be cured

Telefonska informacijska služba o raku:

- Hrvatski
(03) 9209 0169
- Engleski
13 11 20

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

January 2004

Dobivanje pomoći

Osoba koja boluje od neizlječiva raka može se osjećati dobro. No, ponekad rak prouzroči da se takva osoba osjeća bolesnom ili umornom. Liječenje od raka može također učiniti da se takva osoba ne osjeća dobro.

Prijatelji i članovi obitelji vjerojatno će htjeti pomoći. Među onim što oni mogu učiniti jest pomoć u kućnim poslovima, u vrtu i u kuhinji. Ponekad je dobro ako vam je prijatelj pri ruci kad se liječite.

Neke osobe ne znaju kako bi se ponašale kad netko do koga im je stalo ima rak. Ako vi bolujete od raka, a vaša vam obitelj ili prijatelji stvaraju probleme sa svojom vlastitom brigom, pomoći će ako budete iskreni s njima u svezi vlastitih potreba. Ako vam to pričinjava poteškoće, potražite pomoć svojega liječnika, medicinske sestre, socijalnog djelatnika u bolnici ili drugih medicinskih stručnjaka, poput psihologa ili psihijatera.

Novčane i druge brige

S novčanim se problemima još teže nositi. Ljudi kojima imaju rak možda će morati zatražiti savjet kako uzeti bolovanje ili raniju isplatu mirovinske pričuve (superannuation). Zaposleni i nezaposleni također moraju provjeriti mogu li dobiti bolesnički ili invalidski doplatak.

Osobama koje boluju od raka također mogu zatrebati informacije o stvarima poput onih kako sačiniti oporuku, kako imenovati zakonskoga izvršitelja (dajući dopuštenje drugima da zakonski donose odluke u njihovo ime) i o sahrani. Postoji mnogo dostupnih informacija koje pritom mogu pomoći.

Prikupljanje više informacija

- Rak - pitajte svojega liječnika ili nazovite našu informacijsku službu o raku.
- Potporne grupe i informacijski sastanci - nazovite našu informacijsku službu o raku.
- Bolovi ili drugi simptomi - razgovarajte sa svojim liječnikom ili medicinskom sestrom.
- Pomoć kod kuće - Royal District Nursing Service brine za ljude u njihovu vlastitom domu. Telefon: (03) 9536-5222. Općinska uprava može vam pružiti podatke o službama na vašem području. Socijalni djelatnik u vašoj bolnici također vam može pomoći.
- Ishrana, posebno ako patite od mučnine ili gubite na težini - razgovarajte s dijetetičarem u bolnici.
- Zakonski problemi - razgovarajte sa svojim odvjetnikom ili s pravnim savjetnikom. Ako ga nemate, razgovarajte sa socijalnim djelatnikom u bolnici.
- Novčani problemi - socijalni djelatnik vam može pomoći. Centrelink vam može pružiti podatke o invalidskom, bolesničkom i skrbničkom doplatku savezne Vlade. Nazovite 13 27 17 ili posjetite Centrelinkovu web-stranicu www.centrelink.gov.au
- Pripomoć - služba koja osigurava njegovatelje koji brinu o udobnosti i njezi za vrlo bolesne ljude. Skrb se može pružiti u bolnici ili kod kuće. Nazovite Palliative Care Victoria na (03) 9662-9644.
- Smrt i žalost - savjetnik, dušobrižnik ili duhovni savjetnik možda mogu pomoći. U bolnicama također postoje i vjerski djelatnici. Nacionalna udruga za gubitak i žalost (National Association for Loss and Grief) može ljude dovesti u dodir sa žalobnim savjetnikom na njihovu području. Nazovite (03) 9351-0358 ili 1800-100-123 (besplatan poziv iz udaljenih mjesta u Victoriji).

Ako vam je nužan tumač pri razgovoru sa zdravstvenim stručnjakom, trebali biste zamoliti da vam se jedan od njih osigura. Podsjetite svojega liječnika, medicinsku sestru ili socijalnoga djelatnika da vam osigura tumača.

► Croatian

Cancer that cannot be cured

Telefonska informacijska služba o raku:

- Hrvatski
(03) 9209 0169
- Engleski
13 11 20

1 Rathdowne Street
Carlton Vic 3053
Australia
Telephone: 61 (0)3 9635 5000
Facsimile: 61 (0)3 9635 5270
enquiries@cancervic.org.au
www.cancervic.org.au

January 2004